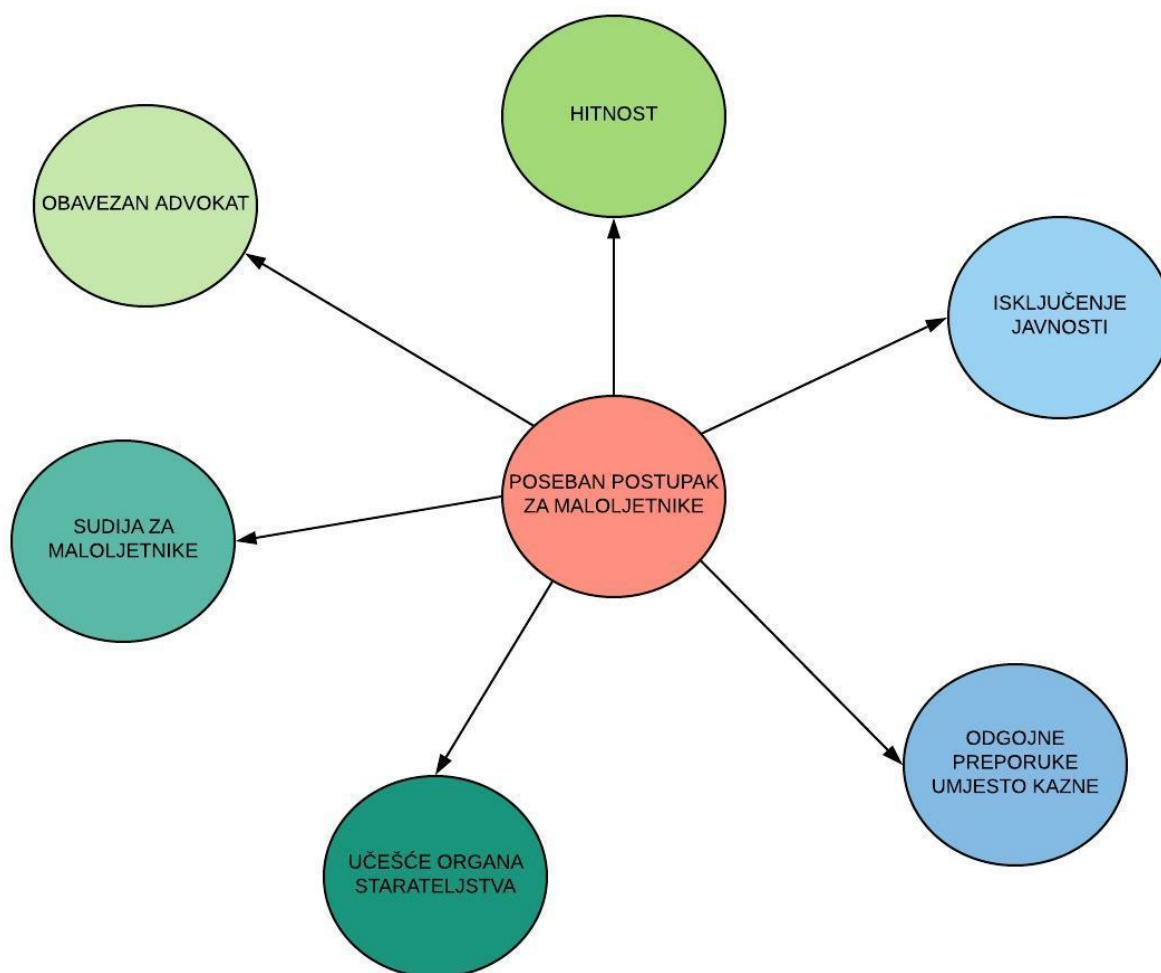

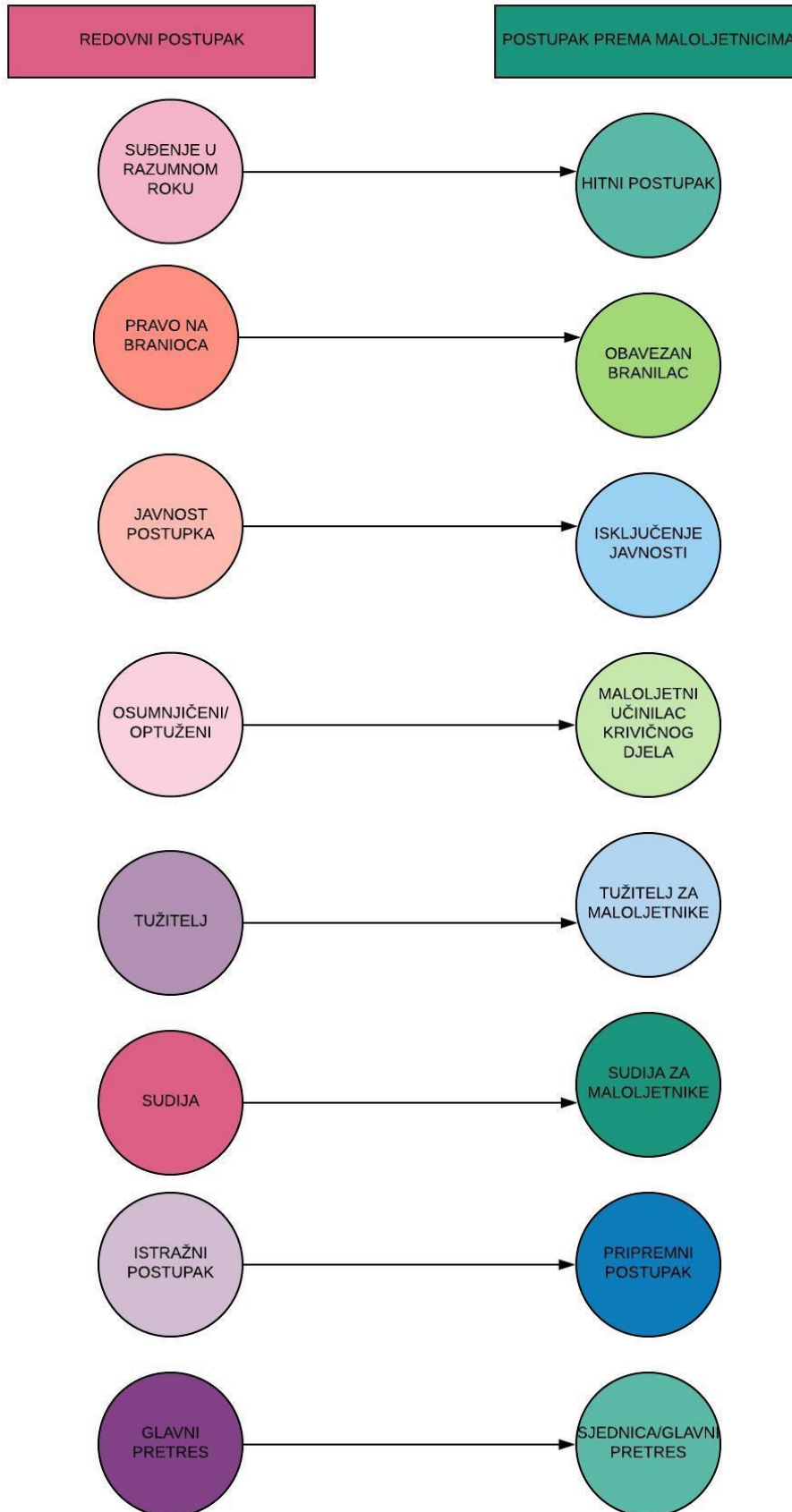
Poseban postupak prema maloljetnicima

Specifičnosti postupka prema maloljetnicima su¹:

- Svrha postupka se ogleda u pozitivnoj socijalnoj integraciji maloljetnika. Zbog toga se u postupku uzima u obzir uzrast, duševna razvijenost maloljetnika, sredina i životne prilike, kao i druge okolnosti koje se tiču ličnosti maloljetnika.
- Sudije za maloljetnike moraju imati iskustva u pitanjima zaštite prava maloljetnika i postupanja prema maloljetnim delinkventima.
- Krivični postupak prema maloljetnicima je hitan, tako da se od sudija i svih drugih učesnika u postupku očekuje ekspeditivnost i efikasnost. Predsjednik suda može po potrebi preduzeti mjere da ubrza postupak.
- Pravo na branioca je bez ograničenja i odbrana uz pomoć branioca je obavezna za sva krivična djela. Ukoliko maloljetnik ili ovlaštena osoba ne angažuju branioca, sud će to učiniti po službenoj dužnosti. Branilac maloljetnika može biti samo advokat.
- Postupak prema maloljetnicima se odvija uz potpuno isključenje javnosti, kako u vezi tok postupka, tako i u vezi odluke suda. Presuda može biti objavljena jedino ukoliko ne sadrži podatke koji bi mogli odati identitet maloljetnika. Ovu praksu je potvrdio i Evropski sud za ljudska prava.

¹Hajrija Sijerčić Čolić, Krivično procesno pravo, Knjiga II, str.190-197

U postupku prema maloljetnicima koriste se izrazi “maloljetni učinilac krivičnog djela” ili “maloljetnik u sukobu sa zakonom” bez obzira na to da li je maloljetnik u svojstvu osumnjičenog ili optuženog.²

U toku krivičnog postupka, maloljetnici se tretiraju odvojeno od punoljetnih osoba kako bi se izbjegao negativni utjecaji na njihovu ličnost. Taj princip se poštuje još jače u sferi izvršenja krivičnih sankcija prema maloljetnicima. Čak ako maloljetnik izvrši krivično djelo zajedno sa punoljetnim osobama, suđenje će biti odvojeno, osim ako je jedinstveni postupak neophodan radi potpunog razjašnjenja slučaja.³ I u takvim slučajevima se moraju primijeniti posebnosti postupka prema maloljetnicima (hitnost, isključenje javnosti, specijalizirani sudija, rad u najboljem interesu maloljetnika).

Jedinstveni krivični postupak prema maloljetnicima se vodi pred sudijom za maloljetnike, ili pred vijećem od trojice sudija, od kojih je barem jedan sudija za maloljetnike.

Tužilac i sudija za maloljetnike posjeduju afinitet za rad sa djecom i specijalna znanja iz oblasti prava djeteta i prijestupništva mladih, kao i druga znanja i vještine koje ga čine kompetentnim za rad na slučajevima maloljetničkog prijestupništva.⁴

Organ starateljstva ima aktivnu ulogu u toku postupka kako bi sa stručnog aspekta doprinio legitimnosti postupka i ostvarenju principa postupanja u najboljem interesu djeteta. Tako organ starateljstva ima uvid u tok postupka, daje prijedloge i ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje pravilne odluke.⁵

Osobe koje su oslobođene od svjedočenja u svrhu utvrđivanja duševne razvijenosti i ličnosti maloljetnika su: roditelji, staratelji, usvojioци, socijalni radnici, vjerski ispovijednici i službenici, socijalni radnici i branioci.

²Član 12., Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

³Hajrija Sijerčić Čolić, Krivično procesno pravo, Knjiga II, str. 188

⁴Član 12., Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

⁵Član 39. Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku